

Centrum Badania Opinii Społecznej

ul. Żurawia 4 skr. pt. 24

00-955 WARSZAWA 15

SEKRETARIAT: 29-35-69; 28-37-04; 28-90-17

Telex: 816-436

ZESPÓŁ REALIZACJI BADAŃ: 40-56-41

Telefax: 29-40-89

BS/245/80/91

ZA ILE MOŻNA ŻYC DOSTATNIO,

A ZA ILE BIEDNIE?

Komunikat z badań

Warszawa, lipiec 1991 r.

Zdaniem respondentów lipcowego sondażu CBOS¹ na zaspokojenie podstawowych potrzeb trzeba mieć ok. 1,3 mln zł na osobę, natomiast na życie dostatnie ponad dwa razy więcej, czyli ok. 3 mln zł. Wymagania finansowe są zróżnicowane zależnie od tego, jaki jest zakres potrzeb poszczególnych rodzin, co oznacza dla nich poziom podstawowy czy średni standard życia - stąd znaczna rozpiętość kwot wymienianych przez respondentów.

Odpowiadając na pytanie *Ile Pana(i) rodzina potrzebowałaby pieniędzy, aby jedynie zaspokoić podstawowe potrzeby?*, ankietowani wymieniali kwoty od 80 tys. zł do 30 mln (tab. 1). Lipcowa średnia ilość pieniędzy, jaka zdaniem badanych wystarcza na najbiedniejsze życie - 1.309.000 zł - jest o 68% wyższa niż średnia wyliczona w kwietniu.

Tabela 1

w tysiącach złotych

Ile, Pana(i) zdaniem, powinny wynosić miesięczne dochody na osobę w Pana(i) rodzinie, aby można było:	Terminy badań	Średnia wielkość dochodów	Najniższa kwota podana przez respondentów	Najwyższa kwota podana przez respondentów
- zaspokajać jedynie podstawowe potrzeby	XII '90	700	60	7000
	IV '91	780	100	4000
	VII '91	1309	80	30000
- oszczędzając, żyć na średnim poziomie	XII '90	1026	75	7500
	IV '91	1240	150	7500
	VII '91	2018	100	50000
- żyć dostatnio, bez finansowych problemów	XII '90	1444	150	9000
	IV '91	1956	150	15000
	VII '91	3031	200	50000

¹ "Aktualne problemy i wydarzenia (18)" - sondaż zrealizowany w dniach 12-14 lipca 1991 r. na 1000-osobowej reprezentatywnej próbie losowej dorosłej ludności kraju.

Życie na średnim poziomie może zapewnić kwota ok. 2 mln zł; jest to o 63% więcej niż podawano w kwietniu. Niektórym taki standard może zapewnić już 100 tys. na osobę, inni zaś uważają, że potrzeba 50 mln. Taki sam jest górny pułap, czyli najwyższa wymieniana ilość pieniędzy, w przypadku wysokiego standardu życia. Najniższa suma zapewniająca ten poziom to 200 tys. zł. Średnia wielkość dochodów, zapewniających zdaniem ankietowanych życie dostatnie, bez problemów finansowych, to 3 mln zł - o 55% więcej niż 3 miesiące temu.

Fakt, iż zdaniem respondentów na życie potrzeba coraz więcej pieniędzy, potwierdza także rozkład procentowy z podziałem na przedziały dochodowe (tab. 2). Zarówno w końcu ubiegłego roku, jak i w kwietniu br. tylko nieliczni uważali, że trzeba mieć powyżej 2 mln zł, aby żyć na poziomie podstawowym, a nawet średnim. Obecnie kwoty takie wymieniało odpowiednio 13 i 28%. Najbardziej podzielone są opinie w kwestii sumy pieniędzy, zapewniającej średni poziom życia przy jednoczesnej możliwości oszczędzania.

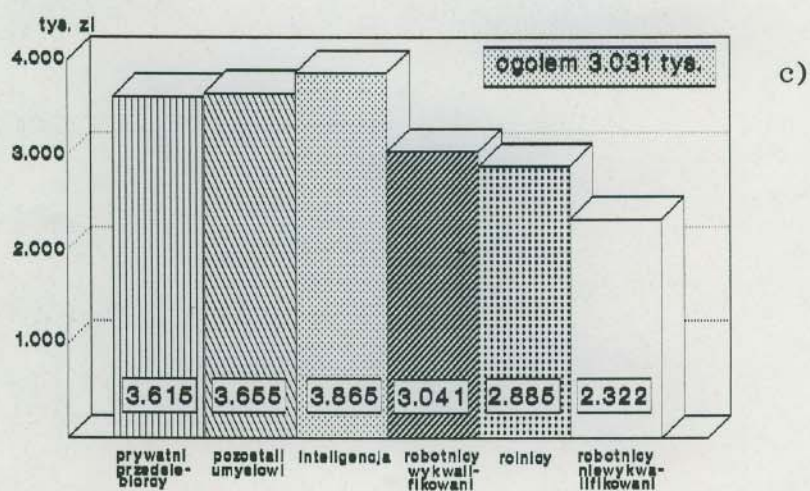
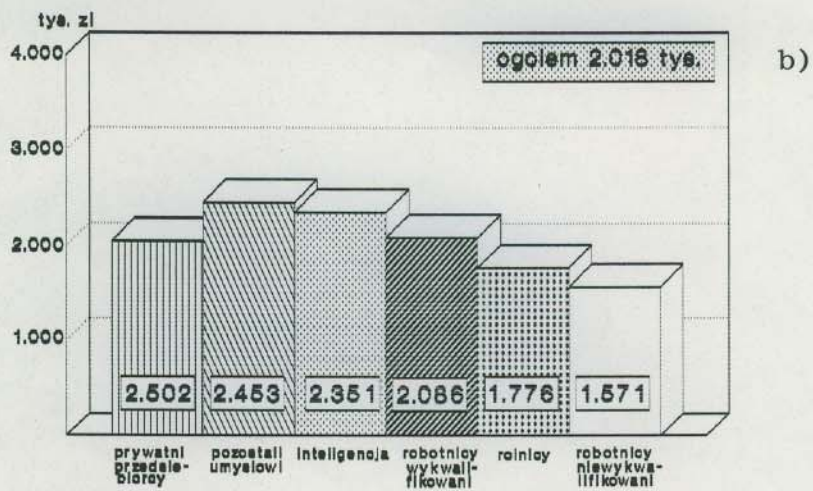
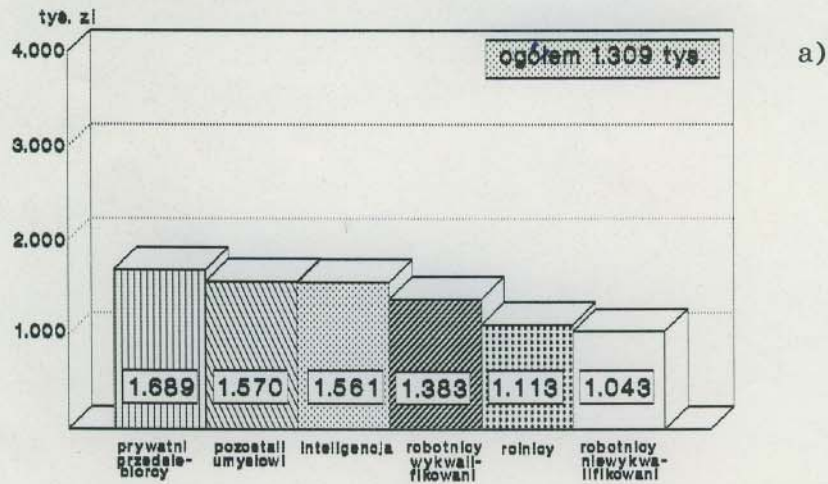
Tabela 2

w procentach

Dochód na osobę zapewniający:	Terminy badań	Wskazania respondentów wymieniających kwoty w następujących przedziałach:			
		do 700 tys. zł	701-1400 tys. zł	1401-2100 tys. zł.	powyżej 2100 tys. zł
- zaspokojenie jedynie podstawowych potrzeb	XII '90	65	29	4	2
	IV '91	52	39	7	2
	VII '91	42	25	20	13
- życie na średnim poziomie i oszczędzanie	XII '90	35	47	12	6
	IV '91	21	48	24	7
	VII '91	26	27	19	28
- życie dostatnie, bez finansowych problemów	XII '90	15	44	26	15
	VI '91	8	33	30	29
	VII '91	13	25	18	44

Wyższe kwoty niż średnie wyliczone dla ogółu podawali respondenci w wieku od 25 do 49 lat, mieszkańcy miast, osoby mające wyższe wykształcenie, prywatni przedsiębiorcy, przedstawiciele inteligencji, pracownicy umysłowi, a także określający swe warunki materialne jako dobre. Znacznie niższe natomiast: najstarsi badani (powyżej 60 lat), mający wykształcenie najwyżej podstawowe, robotnicy niewykwalifikowani oraz rolni i leśni (por. tab. 3 i rys. 1).

Mężczyźni są przekonani, że na życie trzeba więcej pieniędzy - podawali bowiem kwoty wyższe niż kobiety.

Rys. 1. Średnia wysokość dochodów wystarczająca na: a) zaspokojenie podstawowych potrzeb, b) życie na średnim poziomie, c) życie dostatnie.

Tabela 3

w tys. zł.

Charakterystyka badanych	Średnie dochodów obliczone na podstawie odpowiedzi na pytanie: <i>Ile, Pana(i) zdaniem, powinny wynosić miesięczne dochody Pana(i) rodziny, aby można było:</i>		
	zaspokajając jedynie podstawowe potrzeby	oszczędzając, żyć na średnim poziomie	żyć dostatnio, bez finansowych problemów
<u>Ogółem</u>	1.309	2.018	3.031
<u>Płeć</u>			
Mężczyźni	1.362	2.193	3.369
Kobiety	1.260	1.857	2.721
<u>Wiek</u>			
Do 24	1.096	1.724	2.707
25-29	1.917	3.044	3.387
30-39	1.734	2.695	4.325
40-49	1.668	2.548	4.284
50-59	1.092	1.651	2.291
60 lat i więcej	533	787	1.152
<u>Miejsce zamieszkania</u>			
Wieś	1.177	1.865	2.825
Miasto	1.400	2.124	3.175
<u>Wielkość miasta</u>			
Do 20 tys.	1.528	2.289	2.873
21-100	1.393	2.146	3.352
101-500	1.425	1.974	3.256
501 tys. i więcej mieszkańców	1.250	2.114	3.133
<u>Wykształcenie</u>			
Podstawowe	997	1.375	2.110
Zasadnicze zawodowe	1.409	2.238	3.225
Średnie	1.562	2.573	3.847
Wyższe	1.859	2.965	4.807
<u>Grupa społeczno-zawodowa</u>			
Inteligencja, kadra kierownicza	1.561	2.351	3.865
Pozostali umysłowi	1.570	2.453	3.655
Pracownicy handlu i usług	1.159	1.951	2.657
Robotnicy wykwalifikowani	1.383	2.086	3.041
Robotnicy niewykwalifikowani	1.043	1.571	2.322
Robotnicy najemni w rolnictwie i leśnictwie	945	1.421	2.180
Rolnicy	1.113	1.776	2.885
Prywatni przedsiębiorcy	1.689	2.502	3.615
<u>Dochody osobiste respondenta</u>			
Do 750 tys. zł	1.134	1.686	2.578
751-1500	1.328	2.047	2.968
1501-2250	1.231	1.862	2.850
2251-3000	1.418	2.392	3.319
3001-3750	1.846	2.816	5.027
3751-4500	2.119	3.080	5.144
4501 tys. zł. i więcej	1.620	2.972	6.231
<u>Kierunek rozwoju sytuacji w kraju</u>			
Dobry	1.265	2.109	3.399
Zły	1.351	2.019	2.884
Brak opinii	1.249	1.915	3.021
<u>Deklarowane poglądy polityczne</u>			
Lewica	1.513	2.215	2.966
Centrum	1.250	1.909	2.872
Prawica	1.364	2.223	3.427
Brak opinii	1.140	1.702	2.938
<u>Ocena warunków materialnych rodziny</u>			
Złe	1.275	1.926	2.932
Średnie i przeciętne	1.333	2.117	3.066
Dobre	1.473	2.286	3.730